

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

28 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Judecătorii

Timofti Vladimir

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor

judecând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, de către partea vătămată Tipa Aurel și de către inculpații Cociorvă Andrei și Dubceac Dumitru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2019, în cauza penală privind-i pe

Cociorvă Andrei xxxxx, născut la
xxxxx, originar xxxxx, domiciliat xxxxx

și

Dubceac Dumitru xxxxx, născut la
xxxxx, originar xxxxx, domiciliat xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 17.04.2015 – 14.07.2017;

Instanța de apel: 16.08.2017 – 12.01.2018;

Instanța de recurs: 04.06.2018 – 13.11.2018;

Instanța de apel: 14.12.2018 – 10.06.2019;

Instanța de recurs: 26.07.2019 – 28.05.2020.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 14 iulie 2017, inculpatul **Cociorvă Andrei** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 2 (doi) ani închisoare;
- art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 10 (zece) ani închisoare.

Conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Cociorvă Andrei i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 11 (unsprezece) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Inculpatul **Dubceac Dumitru**, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 2 (doi) ani închisoare;
- art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 10 (zece) ani închisoare.

Conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Dubceac Dumitru i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 11 (unsprezece) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că inculpatul Cociorvă Andrei, la 12 octombrie 2013, aproximativ ora 05:00, aflându-se în localul de agrement „Cherry Caffe”, situat pe xxxxx, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate în prezența altor persoane, în mod intenționat, conștientizând că se află într-un loc public, manifestând un comportament obraznic, ofensator și batjocoritor, s-a apropiat de Tipa Aurel, care fiindu-i necunoscut, i-a aplicat împreună cu Dubceac Dumitru și cu alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, mai multe lovituri cu pumnii și picioarele, cauzându-i dureri fizice, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 660/D din 13 martie 2014, i-a fost cauzat trauma cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, echimoză cu edem al țesuturilor moi în regiunea fronto-temporală dreapta, echimoze în regiunea temporală și temporo-parietală pe stânga, echimoză la nivelul pavilionului auricular stâng, echimoză cu excoriație periorbital pe dreapta, excoriații în regiunea lombară. Aceste leziuni corporale au fost produse prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, condiționează o dereglare a sănătății de scurtă durată și în conformitate cu acest criteriu, în comun, se califică ca vătămare ușoară.

Tot el, la 12 octombrie 2013, aproximativ ora 05:00, aflându-se în localul de agrement „Cherry Caffe” situat pe xxxxx, împreună cu Dubceac Dumitru și cu alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, în continuare urmărind scopul provocării leziunilor corporale părții vătămate, în mod intenționat a aplicat lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea capului cauzând-i leziuni corporale lui Tipa Aurel, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 660/D din 13 martie 2014, la ultimul s-a constatat neuropatie optică posttraumatică severă cu afectarea retrobulară a nervului optic ce a condiționat pierderea vederii la ochiul drept, care putea fi produsă prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, a condiționat o incapacitate permanentă de muncă de 35 % (mai mult de 1/3) și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare gravă.

Inculpatul Dubceac Dumitru, la 12 octombrie 2013, aproximativ ora 05:00, aflându-se în localul de agrement „Cherry Caffe”, situat pe xxxxx, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate în prezența altor persoane, în mod intenționat, conștientizând că se află într-un loc public, manifestând un comportament obraznic, ofensator și batjocoritor, s-a apropiat de Tipa Aurel, care fiindu-i necunoscut, i-a aplicat împreună cu Cociorvă Andrei și cu alte persoane nestabilite organului de urmărire penală, mai multe lovituri cu pumnii și picioarele, cauzându-i dureri fizice, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 660/D din 13 martie 2014, i-a fost cauzat traumă cranio-cerebrală

închisă manifestată prin comotie cerebrală, echimoză cu edem al țesuturilor moi în regiunea fronto-temporală dreapta, echimoze în regiunea temporală și temporo-parietală pe stânga, echimoză la nivelul pavilionului auricular stâng, echimoză cu excoriație periorbital pe dreapta, excoriații în regiunea lombară. Aceste leziuni corporale au fost produse prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, condiționează o dereglare a sănătății de scurtă durată și în conformitate cu acest criteriu, în comun, se califică ca vătămare ușoară.

Tot el, la 12 octombrie 2013, aproximativ ora 05:00, aflându-se în localul de agrement „Cherry Caffè” situat pe xxxxx, împreună cu Cociorva Andrei și cu alte persoane nestabilite organului de urmărire penală, în continuare urmărind scopul provocării leziunilor corporale părții vătămate, în mod intenționat a aplicat lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea capului cauzându-i leziuni corporale lui Tipa Aurel, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 660/D din 13 martie 2014, la ultimul s-a constatat neuropatie optică posttraumatică severă cu afectarea retrobulară a nervului optic ce a condiționat pierderea vederii la ochiul drept, care putea fi produsă prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, a condiționat o incapacitate permanentă de muncă în volum de 35 % (mai mult de 1/3), și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare gravă.

2.1. Faptele constatate de prima instanță și reținute în sarcina inculpaților au fost calificate în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal - *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor săvârșită de două sau mai multe persoane și în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal - vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, adică vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, însoțită de pierderea stabilă a cel puțin o treime din capacitatea de muncă, săvârșită de două sau mai multe persoane.*

3. Nefiind de acord cu sentința, au declarat apel avocatul Moloman Alexandru în numele inculpaților și avocatul Babără Marian în numele inculpatului Dubceac Dumitru.

3.1. Avocatul Moloman Alexandru în numele inculpaților prin apelurile declarate a solicitat casarea a sentinței, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin care inculpații să fie achitați de cele imputate.

În motivarea apelurilor, apărarea a invocat dezacordul cu aprecierea probelor de către prima instanță, indicând că din cumulul de probe administrat în respectiva cauză penală nu a fost demonstrată pe deplin vinovăția inculpaților.

Mai mult, avocatul a indicat că, la calificarea acțiunilor inculpaților ca vătămare intenționată gravă, nu s-a stabilit cu exactitate dacă anume de la loviturile aplicate de către inculpați partea vătămată a pierdut vederea la un ochi, dat fiind faptul că din sentință reiese că Tipa Aurel a fost agresat de un grup de persoane, iar condamnate au fost doar două persoane.

Totodată, apărătorul a menționat că, nu a fost stabilită intenția inculpaților și scopul acestora de a cauza vătămare intenționată gravă sănătății lui Tipa Aurel.

3.2. Avocatul Babără Marian în numele inculpatului Dubceac Dumitru, a solicitat casarea sentinței cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin

care inculpatul să fie achitat de sub acuzațiile aduse, dispunând eliberarea imediată din arest a acestuia.

În susținerea apelului, avocatul a indicat că, atât în sentința de condamnare a inculpatului cât și în rechizitoriu nu sunt probe directe ce ar confirma vinovăția lui Dubceac Dumitru în săvârșirea infracțiunilor imputate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2018, au fost admise apelurile declarate de către avocatul Moloman Alexandru în numele inculpaților și avocatul Babără Marian în numele inculpatului Dubceac Dumitru, casată sentința parțial în partea condamnării inculpaților în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal și în partea stabilirii pedepsei definitive, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Cociorvă Andrei și Dubceac Dumitru, au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 157 Cod penal, fiindu-le stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an și 6 (șase) luni, pentru fiecare.

Au fost menținute dispozițiile sentinței în partea condamnării inculpaților în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prim cumul total al pedepselor aplicate pentru fiecare infracțiune aparte, inculpaților Cociorvă Andrei și Dubceac Dumitru, le-au fost aplicate pedepse definitive sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani și 6 (șase) luni, pentru fiecare.

Conform prevederile art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare aplicată inculpaților pe o perioadă de probațiune de 3 (trei) ani, pentru fiecare.

A fost admisă acțiunea civilă în partea prejudiciului moral, fiind dispusă încasarea în mod separat, în beneficiul părții vătămate Tipa Aurel, din contul inculpaților a câte 50 000 lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral produs prin infracțiune.

În partea prejudiciului material, acțiunea civilă a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului prejudiciului material produs prin infracțiune, să hotărască instanța civilă.

Totodată, a fost admisă cererea părții vătămate Tipa Aurel privind repararea cheltuielilor judiciare legate de acordarea asistenței juridice de către avocatul Dodica Ruslan și s-a dispus încasarea de la inculpați, în mod solidar, în beneficiul părții vătămate suma de 12 000 lei, cu titlu de reparare a cheltuielilor judiciare.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a constatat că, motivele invocate de către apelanți, ce vizează activitatea primei instanțe la aprecierea probelor administrate în cauză pe episodul de învinuire și, respectiv, de condamnare a inculpaților de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, sunt fondate parțial.

Astfel, instanța de apel a conchis că, infracțiunea calificată de prima instanță în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, necesită a fi recalificată în baza art. 157

Cod penal, deoarece din declarațiile inculpaților rezultă că ei n-au urmărit scopul de a-i produce victimei o vătămare gravă.

Mai mult, din declarațiile expertului audiat în ședința de judecată în apel, precum și din conținutul raportului de expertiză medico - legală nr. 660/D din 13 martie 2014, lui Tipa Aurel i-a fost constatată neuropatie optică posttraumatică, adică aceste consecințe mai grave au survenit în timp (de 3-5 luni) de la cauzarea vătămarilor corporale primare, care au fost ușoare.

Așadar, instanța de apel a conchis că, inculpații la momentul aplicării loviturilor lui Tipa Aurel, în același rând și în regiunea capului, n-au prevăzut că vătămarile ușoare provocate, se pot agrava și că peste 3-5 luni poate surveni pierderea parțială a vederii la un ochi, deși puteau și trebuiau să prevadă asemenea consecințe; în atare împrejurări atitudinea psihică a inculpaților, conform prevederilor art. 18 Cod penal, îmbracă forma imprudenței, modalitatea neglijenței criminale.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului declarat procurorul a invocat că decizia instanței de apel este contradictorie, deoarece pe de o parte menționează că inculpații Cociorva Andrei și Dubceac Dumitru nu au recunoscut vinovăția în săvârșirea huliganismului însoțit de aplicarea violenței față de partea vătămată, fapt ce nu poate duce la achitarea acestora, așa precum o cere apărarea. Pe de altă parte, instanța de apel absolut contradictoriu motivează că inculpații săvârșind intenționat huliganismul prin aplicarea loviturilor în cap părții vătămate, nu au prevăzut că leziunile corporale provocate vor duce la agravarea sănătății acestuia, devenind gravă.

5.1. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Dodica Ruslan în numele părții vătămate, Tipa Aurel, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12), 15) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea deciziei, cu remiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului declarat, avocatul a susținut că, decizia instanței de apel este una nemotivată, contradictorie și bazată doar pe presupuneri.

5.2. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul Cociorva Andrei a declarat recurs ordinar în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei, rejudecarea cauzei, cu pronunțare unei decizii prin care ultimul să fie achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunilor imputate.

În susținerea recursului declarat, inculpatul a invocat dezacordul cu aprecierea probelor, susținând că instanța de apel a apreciat probele unilateral în favoarea părții vătămate, încălcând dreptul la un proces echitabil contrar principiului egalității armelor și contradictorialității.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 13 noiembrie 2018, au fost admise recursurile, casată total decizia instanței de

apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea soluției formulate, instanța de recurs ordinar a menționat că instanța de apel nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. art. 414, 417 Cod de procedură penală.

Astfel, deși prin sentință inculpații au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunilor descrise în rechizitoriu și anume prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) și 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, instanța de apel a conchisă că, prima instanță incorect a stabilit situația de fapt în partea condamnării inculpaților de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, și a recalificat acțiunile acestora în baza art. 157 Cod penal, la constatarea faptei descrie o situație contradictorie ieșind din limitele învinuirii.

De asemenea, instanța de apel în motivarea deciziei susține două poziții contradictorii și anume în dispozitivul deciziei este indicată casarea doar în partea condamnării în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu mențiunea că dispozițiile privind condamnarea inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. d) Cod penal se mențin, pe când în partea descriptivă a deciziei stabilește din nou fapta pentru incriminarea inculpaților de comiterea infracțiunii respective, mai mult, aceasta menționează circumstanțe noi care nu sunt indicate în rechizitoriu și anume „(...) și i-au aplicat mai multe lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului și cap”.

Totodată, instanța de recurs ordinar a conchisă că, instanța de apel la recalificarea faptei din art. 151 alin. (2) lit. d) în art. 157 Cod penal, nerespectând prevederile art. 325 Cod de procedură penală, prin care ultima judecă cauza numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, omite să indice sintagma „și cu alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală”, fără a-și motiva decizia.

Instanța de recurs ordinar a remarcat, că poziția instanței de apel este una total contradictorie, or instanța de apel în partea descriptivă a deciziei aleatoriu indică, „Ca consecință a acțiunilor huliganice săvârșite de către inculpații Andrei Cociorva și Dumitru Dubceac, vătămările corporale cauzate la cap lui Aurel Tipa au evoluat în timp de 3-5 luni, agravând starea sănătății lui, astfel cauzându-i vătămări corporale posttraumatice mai grave, pe care inculpații nu le-au prevăzut, deși puteau și trebuiau să le prevadă: conform raportului de expertiză medico-legală nr. 660/D din 13 martie 2014, la Aurel Tipa s-a constatat neuropatie optică posttraumatică severă cu afectarea retrobulară a nervului optic ce a condiționat pierderea vederii la ochiul drept, care putea fi produsă prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, a condiționat o incapacitate permanentă de muncă de 35 % (mai mult de 1/3) și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare gravă”, iar după aceasta instanța menționează că, „ (...) inculpații la momentul aplicării loviturilor lui Aurel Tipa, în același rând și în regiunea capului, n-au prevăzut că vătămările ușoare provocate, se pot agrava și că peste 3-5 luni poate surveni pierderea parțială a vederii la un ochi, deși puteau și trebuiau să prevadă asemenea consecințe; în atare împrejurări atitudinea psihică a

inculpaților, conform prevederilor art. 18 Cod penal, îmbracă forma imprudenței, modalitatea neglijenței criminale”.

Totodată, instanța de recurs a menționat că rămâne incertă poziția instanței de apel care a susținut că, inculpații aplicând lovituri cu picioarele în regiunea capului, au acționat din culpă asupra consecințelor survenite, indicând că, *„inculpații au acționat din culpă în cazul în care au cauzat vătămare gravă victimei, de vreme ce această culpă nu se suprapune pe intenția inițială a acțiunilor huliganice comise de către inculpați prin care i-au fost produse victimei vătămare ușoară, or față de provocarea vătămarilor corporale ușoare, inculpații au acționat intenționat, iar față de survenirea consecințelor mai grave, adică față de vătămarile corporale grave, ei au acționat din imprudență, în forma neglijenței: aceștia n-au prevăzut survenirea consecințelor mai grave sub forma pierderii parțiale a văzului la un ochi, cu toate că, aplicând lovituri în regiunea capului părții vătămate, puteau și trebuiau să prevadă că pot surveni și asemenea consecințe infraționale”.*

De asemenea, instanța de recurs a remarcat că poziția instanței precum că, urmările prejudiciabile sub formă de vătămări grave a integrității corporale a victimei au survenit în timp de 3-4 luni, este contradictorie circumstanțelor și împrejurărilor de fapt, or conform raportului de constatare medico-legală nr. 2842/D din 16 noiembrie 2013 (f.d. 95-96, vol. I), cât și din declarațiile martorului Boris Simașco și ale expertului judiciar medico-legal Ecaterina Gancioglo, rezultă că vederea la ochiul drept a părții vătămate a dispărut imediat după comiterea acțiunilor ilegale ale inculpaților, însă diagnosticul final privind incapacitatea de muncă ca consecință a lezării nervului optic, putea fi pus doar după 3-5 luni, deoarece anume în această perioadă poate fi constatată posibilitatea redresării parțiale a nervului optic.

Totodată, instanța de apel nu a dat răspuns la toate argumentele invocate de către apelanți și anume faptul că prima instanță eronat a luat în calcul declarațiile martorului, Gheorghe Tipa, deoarece acesta a participat în calitate de apărător, or instanța de apel urma să se expună argumentat asupra acestui fapt.

De altfel, instanța de recurs ordinar a susținut că nu poate menține sentința primei instanțe, or instanța în partea descriptivă a sentinței indică toate probele care dovedesc vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunilor imputate fără o analiză amplă care să dezvăluie raționamentul între elementele infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) și 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și acțiunile ilegale comise de către inculpați.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2019, au fost admise apelurile avocatului Moloman Alexandru în numele inculpaților Cociorvă Andrei și Dubceac Dumitru, precum și apelul avocatului Babără Marian în numele inculpatului Dubceac Dumitru, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre conform modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Cociorvă Andrei și Dubceac Vladimir au fost recunoscuți vinovați în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal și art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiind liberați de răspundere penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

A fost admisă acțiunea civilă în partea prejudiciului moral, fiind dispusă încasarea în mod separat, de la inculpații Cociorvă Andrei și Dubceac Vladimir în beneficiul părții vătămate Tipa Aurel a câte 200 000 (două sute mii) lei, de la fiecare, cu titlul de prejudiciu moral.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă, în partea prejudiciului material, urmând ca asupra cuantumului prejudiciului material produs prin infracțiune, să hotărască instanța civilă.

A fost admisă cererea părții vătămate Tipa Aurel privind recuperarea cheltuielilor judiciare legate de acordarea asistenței juridice, fiind dispusă încasarea în mod solidar, de la Cociorvă Andrei și Dubceac Vladimir în beneficiul părții vătămate Tipa Aurel suma de 12000 (douăsprezece mii) lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

7.1. Pentru pronunțarea deciziei enunțate, instanța de apel a constatat în fapt că inculpații Cociorvă Andrei și Dubceac Dumitru, împreună, și cu alte persoane nestabilite organului de urmărire penală, la data de 12 octombrie 2013, pe la orele 05.00, aflându-se în localul de agrement „Cherry Caffè”, situat pe xxxxx, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate în prezența altor persoane, în mod intenționat, conștientizând că se află într-un loc public, manifestând un comportament obraznic, ofensator și batjocoritor, s-au apropiat de Tipa Aurel, necunoscut lor anterior și i-au aplicat mai multe lovituri cu pumnii și picioarele, cauzându-i lui Tipa Aurel dureri fizice și vătămări corporale, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 660/D din 13 martie 2014, sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, echimoză cu edem al țesuturilor moi în regiunea fronto-temporală dreapta, echimoze în regiunea temporală și temporo-parietală pe stânga, echimoză la nivelul pavilionului auricular sting, echimoză cu excoriație periorbital pe dreapta, excoriații în regiunea lombară. Aceste leziuni corporale au fost produse prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, condiționează o dereglare a sănătății de scurtă durată și în conformitate cu acest criteriu, în comun, se califică ca vătămare ușoară. Ca consecință a acțiunilor huliganice săvârșite, au cauzat vătămări corporale mai grave, pe care inculpații Cociorvă Andrei și Dubceac Dumitru nu le-au prevăzut, deși puteau și trebuiau să le prevadă: conform raportului de expertiză medico-legală nr. 660/D din 13 martie 2014, la Tipa Aurel s-a constatat neuropatie optică posttraumatică severă cu afectarea retrobulară a nervului optic ce a condiționat pierderea vederii la ochiul drept, care putea fi produsă prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, a condiționat o incapacitate permanentă de muncă de 35 % (mai mult de 1/3), și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare gravă. În atare situație, inculpații Cociorvă Andrei și Dubceac Dumitru, deși nu au prevăzut posibilitatea survenirii a urmărilor prejudiciabile respective, trebuiau și puteau să le prevadă, și în rezultat i-au cauzat victimei Tipa Aurel leziuni corporale, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 660/D din 13 martie 2014, se califică ca vătămare gravă, manifestată prin neuropatie optică posttraumatică severă cu afectarea retrobulară a nervului optic ce a condiționat pierderea vederii la ochiul drept, care putea fi produsă prin

acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, care a condiționat o incapacitate permanentă de muncă de 35 % (mai mult de 1/3).

7.2. Aceste acțiuni ale inculpaților au fost calificate de către instanța de apel în baza:

- art. 287 alin. (2) lit. b) Codul penal, după semnele: *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor săvârșită de două și mai multe persoane;*

- art. 157 Cod penal, după semnele: *vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, cauzată din imprudență.*

7.3. Potrivit deciziei instanței de apel, vinovăția inculpaților este probată prin următoarele mijloace de probă examinate în cadrul instanței de apel: declarațiile martorilor Tipa Lilia; Tipa Gheorghe; Calimanschi Marcel; Calimanschi Marin; Varzari Anastasia; Simașco Boris; plângerea depusă de Tipa Aurel; certificatul nr. 78598 din 12.10.2013 eliberat de Spitalul de Urgență; raportul de expertiză medico-legală nr. 660/D din 01.04.2014; procesul-verbal de confruntare dintre Tipa Aurel și Dubceac Dumitru; procesul-verbal de confruntare dintre Tipa Aurel și Cociorvă Andrei; procesul-verbal de confruntare dintre martorul Simașco și Dubceac Dumitru.

7.4. Totodată instanța de apel a menționat că, infracțiunea constatată, calificată de prima instanță în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, urmează a fi recalificată în baza art. 157 Cod penal, or, față de provocarea vătămarilor corporale ușoare, conform sistemului de probe sus indicat, inculpații Cociorvă Andrei și Dubceac Dumitru au acționat intenționat, iar față de survenirea consecințelor mai grave, adică față de vătămarile corporale grave, dâșșii au acționat din imprudență, în forma neglijenței: dâșșii n-au prevăzut survenirea consecințelor mai grave sub forma pierderii parțiale a văzului la un ochi, cu toate că, aplicând lovituri în regiunea capului părții vătămate Tipa Aurel, dâșșii puteau și trebuiau să prevadă că pot surveni și consecințe mai grave.

Instanța de apel a menționat, că această concluzie se bazează și pe următoarele considerente:

a) din declarațiile inculpaților rezultă că ei n-au urmărit scopul de a-i produce victimei vătămare gravă;

b) din declarațiile expertului, audiat în ședința de judecată în apel, precum și din conținutul raportului de expertiză medico-legală nr. 660/D din 13 martie 2014, la Tipa Aurel s-a constatat neuropatie optică posttraumatică, adică aceste consecințe mai grave au survenit de la acțiunile inculpaților.

Deci, se constată cu certitudine că inculpații, la momentul aplicării loviturilor părții vătămate, n-au prevăzut că în rezultatul unei lovituri poate surveni pierderea parțială a vederii la un ochi, deși puteau și trebuiau să prevadă și asemenea consecințe, atitudine psihică care, conform art. 18 Cod penal, îmbracă forma imprudenței, modalitatea neglijenței criminale.

Aici instanța de apel a reținut declarațiile expertului judiciar medico-legal Gancioglo Elena, care a efectuat și expertiza medico-legală susindicată (f.d. 99-101) menționând că după termenul de 3-6 luni se poate de constatat dacă

vederea se poate restabili sau nu, iar după traumă se poate agrava situația. A făcut cunoștință cu raportul de expertiză și confirmă că vătămările corporale primare cauzate de către inculpații Cociorvă Andrei și Dubceac Dumitru, părții vătămate Tipa Aurel au fost ușoare. Însă pe parcursul timpului starea sănătății se poate agrava. A fost menționat motivul pentru care expertiza a fost numită în 3-6 luni. Raportul de expertiză a fost efectuat în baza documentelor medicale menționate în acesta, iar concluzia dată de ea a fost consultată cu catedra și 3 specialiști din cadrul Institutul Neurologic. Afectarea retrobilară a nervului optic a fost depistată în baza concluziilor specialiștilor din cadrul Oftalmologiei.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că, la momentul expertizării primare, raportul de constatare medico-legală nr. 2842/D din 30 decembrie 2013, a fost întocmit în baza documentelor medicale pe numele lui Tipa Aurel (fără examinarea pacientului) și s-a constatat diagnosticul: traumă cranio-cerebrală, comoție cerebrală, afectarea retrotulbulară a căilor optice, posibil de genезă traumatică. Din certificatul de vizită nr. 78598 din 12 octombrie 2013, al pacientului Tipa Aurel la Instituția de Medicină de Urgență, nu reiese că pacientul ar fi pierdut vederea. În mod similar, instituția medico-sanitară publică, Centru Național Științifico - Practic de Medicină de Urgență a emis certificatul nr. 01-5/307 din 21 februarie 2014 prin care a confirmat diagnoza medicilor la examinarea din 12 octombrie 2013 a pacientului Tipa Aurel: „ Comoție cerebrală, contuzia țesuturilor moi a regiunii feței. Stare de ebrietate.” Nu se menționează nimic despre orbire sau neuropatia nervului ocular. Abia în raportul de constatare medico-legală 2842/D din 16 noiembrie 2013, efectuat în baza documentelor medicale, se menționează că la data de 16 octombrie 2013 pacientul a început să acuze despre pierderea parțială a vederii, dar la examinările din 12 octombrie 2013 și 13 octombrie 2013, pacientul Tipa Aurel acuze cu privire la pierderea vederii nu a înaintat.

Având în vedere probele relevate, instanța de apel a stabilit că inculpații au acționat din imprudență în ceea ce privește cauzarea de vătămare gravă victimei, deoarece această imprudență nu se suprapune pe intenția inițială a acțiunilor huliganice ale inculpaților prin care i-au fost produse victimei vătămare ușoară.

În această ordine de idei, instanța de apel a reținut concluziile cuprinse în raportul de constatare medico - legală nr. 5119 din 12 octombrie 2013, potrivit căruia „...în rezultatul examinării medico-legale pe corpul cet. Tipa Aurel s-a constatat edem echimotic, echimoze și excoriații la nivelul capului; excoriații la nivel lombar, care au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate. Gradul de gravitate a vătămărilor corporale va fi apreciat la finisarea tratamentului cu prezentarea documentelor medicale în original”.

Instanța de apel a mai notat că, se poate concluziona despre forma vinovăției inculpaților și în dependență de comportamentul acestora și al victimei după derularea faptelor, din care rezultă că Tipa Aurel, văzând că Cociorvă Andrei sângerează, i-a oferit băutură spirtoasă „Vodka” cu scopul de a-i dezinfecța rana, iar inculpații nu și-au continuat acțiunile criminale față de Tipa Aurel, dar

dimpotrivă, au încetat acțiunile de sine stătător, deși le puteau continua.

Prin urmare, instanța de apel a considerat justificată casarea sentinței, deoarece prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 101 Cod de procedură penală și art. 113 Cod penal, astfel încât nu este efectuată corect corespunderea exactă între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpați și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală specială.

Cu referire la cerința apărării privind achitarea inculpaților de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, instanța de apel a reținut că probele prezentate în ședința de judecată și puse la baza sentinței de condamnare sunt obținute legal, sunt admisibile conform prevederilor art. 95 Cod de procedură penală și sunt apreciate conform prevederilor articolului 101 Cod de procedură penală.

Totodată, starea de fapt și de drept stabilite, în această parte, concordă cu probele administrate și apreciate de instanța de apel, fundamentând astfel constatarea comiterii infracțiunii respective de către inculpați.

A mai reținut instanța de apel că, versiunea părții apărării nu are acoperire probatorie, se combate complet prin împrejurările stabilite și probele administrate în cauză. Deci nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea inculpaților Cociorvă Andrei și Dubceac Dumitru, de vreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, cercetate și apreciate în modul cuvenit, demonstrează cu certitudine participarea acestora la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel a apreciat ca fiind nefondate motivele invocate de apelanți precum că, în ziua de 12 octombrie 2013 în timpul altercației nu a fost perturbată ordinea publică, or, potrivit materialelor cauzei, rezultă cu certitudine că localul „Cherry Caffè” unde a avut loc acțiunile criminale ale inculpaților Cociorvă Andrei și Dubceac Dumitru reprezintă un loc public, iar potrivit declarațiilor martorilor s-a stabilit că localul menționat era vizitat și de alte persoane.

Prin urmare, în urma acțiunilor criminale ale inculpaților a fost încălcată grosolan ordinea publică, fiind necesară intervenția pazei localului vizat pentru a-i scoate pe inculpați și partea vătămată din incinta localului.

Având în susținere prevederile art. art. 219 alin. (1)-(4), 220 alin. (1)-(2) Cod de procedură penală și art. art. 1998 alin. (1), 2036 alin. (1)-(2) Cod civil, instanța de apel a ajuns la concluzia de a admite parțial cerința de recuperare a prejudiciului moral cu încasarea din contul inculpaților în beneficiul părții vătămate a sumei de 200 000 lei, de la fiecare inculpat.

Cu referire la prevederile art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța de apel a reținut, că la acțiunea civilă este anexat bonul de plată cu seria YL nr. 649061 în care se indică că partea vătămată a achitat serviciile pentru asistența juridică acordată de avocat în cadrul procesului penal în valoare totală de 12000 lei, considerând astfel că cerința părții vătămate de recuperare a cheltuielilor judiciare din contul inculpaților este întemeiată.

8. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței, deoarece apelurile au fost greșit admise.

În motivarea recursului ordinar procurorul invocă că decizia instanței de apel contravine prevederilor art. art. 414, 419 Cod de procedură penală.

Totodată, acuzatorul de stat menționează că vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate este demonstrată prin următoarele probe legal administrate în cadrul procesului penal și anume: declarațiile părții vătămate Tipa Aurel date în cadrul ședinței de judecată în apel (f.d. 26-27 vol. V), declarațiile martorilor Tipa Lilia, Tipa Gheorghe (f.d. 36 vol. V), Caminschi Marin, Caminschi Marcel, Varzari Anastasia, Simașco Boris, Dubceac Sergiu, precum și prin probele scrise anexate la materialele dosarului: plângerea părții vătămate Tipa Aurel din 31 decembrie 2013 (f.d. 13 vol. I), plângerea lui Tipa Aurel din 12 octombrie 2013 (f.d. 16-17 vol. I), certificatul de vizită nr. 78598 din 12 octombrie 2013 (f.d. 75 vol. I), raportul de expertiză medico legală nr. 660/D din 01 aprilie 2014 (f.d. 99-101 vol. I), proces-verbal de confruntare dintre partea vătămată Tipa Aurel și Dubceac Dumitru din 27 iunie 2014 (f.d. 147 vol. I), procesul-verbal de confruntare dintre partea vătămată Tipa Aurel și Cociorvă Andrei din 20 ianuarie 2015 (f.d. 170 vol. I), procesul-verbal de confruntare dintre martorul Simașco Boris și Dubceac Dumitru din 26 ianuarie 2015 (f.d. 176-178 vol. I).

Mai relatează recurentul că, în motivarea soluțiilor adoptate, Curtea de Apel Chișinău a indicat că sentința instanței de fond în partea stabilirii vinovăției inculpaților Cociorva Andrei și Dubceac Dumitru pe art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal este întemeiată și legală, bazată pe probe pertinente administrate în proces.

Semnele constitutive ale acțiunilor săvârșite de inculpații Cociorva Andrei și Dubceac Dumitru corespund cu semnele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzută la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal. Obiectul principal al infracțiunii comise de inculpații fiind liniștea și ordinea publică încălcată de aceștia. Obiectul juridic secundar având un caracter complex, îl constituie relațiile sociale cu privire la ordinea publică precum și sănătatea și integritatea fizică a victimei Tipa Aurel. Latura obiectivă stabilește o constituie acțiunile inculpaților Cociorva Andrei și Dubceac Dumitru, de încălcare grosolană a ordinii publice, însoțite de aplicarea violenței asupra victimei Tipa Aurel. Latura subiectivă a infracțiunii de huliganism fiind stabilită intenție directă.

Deci motivând poziția în acest sens, instanța de apel dintr-o parte menționează că inculpații Cociorva Andrei și Dubceac Dumitru nu au recunoscut vinovăția în comiterea huliganismului însoțit de aplicarea violenței față de partea vătămată, fapt care nu poate duce la achitarea lor, așa cum o cere partea apărării. Din altă parte, instanța de apel, absolut contradictoriu motivează că inculpații săvârșind intenționat huliganismul prin aplicarea loviturilor în cap părții vătămate, nu au prevăzut că leziunile corporale provocate vor duce la agravarea sănătății acestuia, devenind gravă.

Totodată reține recurentul că anume prin intermediul acestei motivări

greșite, instanța de apel, recalifică fapta inculpaților Cociorva Andrei și Dubceac Dumitru, drept vătămare gravă a stării de sănătate săvârșită din imprudență, conform art. 157 Cod penal. Aici deja, contrar faptelor constatate și a probelor administrate, distorsionând realitatea și conținutul lor, inclusiv declarațiile expertului medico-legist și a raportului de expertiză medico-legală nr. 660 D, admitând o eroare gravă de fapt, instanța de apel a schimbat forma de vinovăție a inculpaților în cazul de aplicarea a violenței periculoase față de partea vătămată Tipa Aurel, manifestată prin lovirea cu pumnii și picioarele în cap, organ vital, soldată cu neuropatia posttraumatică a nervului optic la ochiul drept.

În recursul declarat procurorul invocă că, instanța de apel a ignorat declarațiile părții vătămate Tipa Aurel și a martorului Simașco Boris, din care rezultă că maltratarea lui Tipa Aurel de către inculpați în data de 12 octombrie 2013, a avut loc în două etape: Tipa Aurel a fost atacat și bătut de către inculpați în localul „Cherry Caffè”, unde i-au fost provocate leziuni corporale ușoare.

Maltratarea victimei Tipa Aurel a continuat afară, în stradă, în fața localului „Cherry Caffè”, aici inculpații Cociorva Andrei și Dubceac Dumitru, au continuat aplicarea loviturilor victimei Tipa Aurel cu picioarele exclusiv peste cap, lovindu-l cu picioarele în față și în ochi, fiind încălțați în încălțăminte grea de toamnă.

Astfel, tot din conținutul declarațiilor părții vătămate Tipa Aurel, precum și din imaginile fotografice anexate la dosar, este stabilit că inculpații săreau cu picioarele peste capul victimei Tipa Aurel, când acesta se afla doborât la pământ, văzând pe fața victimei urmă de talpă a încălțăminte.

Modalitatea de acționare a făptașilor în timpul săvârșirii infracțiunii, localizarea corporală a leziunilor pricinuite, importanța vitală a organului atacat, permite atât organului de urmărire penală cât și instanței de judecată să aprecieze forma vinovăției inculpaților. În cazul dat, maltratarea părții vătămate de către inculpații Cociorva Andrei și Dubceac Dumitru, care erau în stare de ebrietate alcoolică, prin aplicarea intenționată și consecventă a loviturilor cu picioarele peste cap, care este un organ de importanță vitală pentru om, inclusiv în față, purta doar un caracter intenționat de provocare victimei a unor vătămări corporale considerabile, fiind admise în mod conștient urmări grave (pierderea sau dereglarea vederii, auzului, mirosului, vorbirii, desfigurarea facială, ori chiar decesul persoanei).

Mai atrage atenția recurentul la faptul că instanța de apel prin denaturarea conținutului declarațiilor expertului medico-legist a invocat neglijența criminală ca formă a imprudenței inculpaților în timpul actelor huliganice însoțite de violența față de Tipa Aurel, justificând soluția de reîncadrare a faptelor inculpaților Cociorva Andrei și Dubceac Dumitru din art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, în art. 157 Cod penal, ceea ce nu poate fi admis.

Argumentele instanței precum că aplicând lovituri peste cap victimei, inculpații nu au prevăzut urmările prejudiciabile ale acțiunilor sale violente, sunt inadmisibile. Această argumentare ar fi relevantă în situația în care inculpații ar fi lovit cu picioarele pe Tipa Aurel peste picioare, sau mâini, fiind în imposibilitatea să prevadă că v-a fi lezat ochiul sau pierdută vederea.

Consideră acuzatorul de stat că prima instanță corect a apreciat critic argumentele inculpaților, precum că ei n-au avut intenția și n-au săvârșit careva acțiuni în privința părții vătămate, aceasta fiind apreciată doar ca o versiune de apărare.

Astfel, în opinia recurentului, de către partea acuzării a fost demonstrat ferm faptul că inculpații Cociorvă Andrei și Dubceac Dumitru au comis acțiuni de huliganism, cât și vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății.

9. Partea vătămată Tipa Aurel, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12), 15) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei pentru rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului partea vătămată menționează, că decizia instanței de apel este contradictorie, deoarece instanța de apel pe de o parte menționează că inculpații Cociorva Andrei și Dubceac Dumitru nu au recunoscut vinovăția în comiterea huliganismului însoțit de aplicarea violenței față de partea vătămată, fapt care nu poate duce la achitarea lor, așa cum o cere partea apărării, iar din altă parte - instanța de apel, absolut contradictoriu motivează că inculpații săvârșind intenționat huliganismul prin aplicarea loviturilor în cap părții vătămate, „nu au prevăzut” că leziunile corporale provocate vor duce la agravarea sănătății acestuia, devenind gravă.

Anume prin intermediul acestei motivări greșite, instanța de apel a recalificat fapta inculpaților în baza art. 157 Cod penal. Aici deja, contrar faptelor constatate și a probelor administrate, distorsionând realitatea și conținutul lor, inclusiv declarațiile expertului medico-legist și a raportului de expertiză medico-legală nr. 660 D, admitând o eroare gravă de fapt, instanța de apel a schimbat forma de vinovăție a inculpaților în cazul de aplicarea a violenței periculoase față de partea vătămată Tipa Aurel, manifestată prin lovirea cu pumnii și picioarele în cap, organ vital, soldată cu neuropatia posttraumatică a nervului optic la ochiul drept.

Remarcă recurentul, că instanța de apel a ignorat declarațiile părții vătămate Tipa Aurel și a martorului Boris Simașco, din care rezultă că maltratarea lui Tipa Aurel de către inculpați în data de 12 octombrie 2013, a avut loc în două etape:

- prima etapă, Tipa Aurel a fost atacat și bătut de către inculpați în localul „Cherry Caffè”, unde i-au fost provocate leziuni corporale ușoare;

- a doua etapă, maltratarea victimei Tipa Aurel a continuat afară, în stradă, în fața localului „Cherry Caffè”. Aici inculpații au continuat aplicarea loviturilor victimei Tipa Aurel cu picioarele exclusiv peste cap, lovindu-l cu picioarele în față și în ochi, fiind încălțați în încălțăminte grea de toamnă.

Din declarațiile martorului Simașco Boris și ale expertului medico-legal Gancioglo Ecaterina, rezultă că, vederea la ochiul drept a dispărut imediat după maltratare, însă stabilirea diagnosticului final privind incapacitatea de muncă ca consecință a lezării nervului optic, a putut fi pus doar după 3-5 luni de zile,

deoarece anume în această perioadă poate exista șansa redresării parțiale a funcționării nervului optic.

Mai evidențiază titularul cererii de recurs, că decizia recurată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în partea soluționării acțiunii civile privind recuperarea prejudiciului material cauzat de infracțiune în sumă de 6100,00 lei, chitanțele de conformare a cărora au fost anexate la cererea de chemare în judecată.

La fel, decizia atacată nu cuprinde nici motivele de respingere a cererii părții vătămate Tipa Aurel, cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, în mărimea pretinsă de 1000000 lei, dispunând fără a motiva absolut încasarea doar a câte 200000 lei, de la fiecare inculpat.

10. Inculpații Cociorvă Andrei și Dubceac Dumitru, au depus recursuri ordinare cu conținut identic, în baza temeiurilor pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea hotărârilor instanțelor de fond cu dispunerea achitării lor.

În argumentarea recursurilor inculpații invocă aceleași argumente care au fost înaintate și în cererile de apel.

11. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din considerentele ce urmează a fi desfășurate în cele ce urmează.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul cererilor de recurs declarate în speță, acestea se întemeiază pe temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12), 15) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;* 10) *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;* 12) *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;* 15) *instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză.*

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în

recursuri și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul penal constată că criticile aduse de către titularii cererilor de recurs și-au găsit confirmare în speța dedusă judecătii, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, deoarece la o nouă rundă a procedurilor de judecare a cauzei în ordine de apel, nu au fost respectate pe deplin prevederile procesual penale cu privire la rejudecarea cauzei.

În acest context instanța de recurs menționează, că conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate, hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal notează, că hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Totodată, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

În conformitate cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, întrucât decizia contestată nu conține motive clare pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal lărgit remarcă, că în speța dedusă judecătii, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de

Justiție din 13 noiembrie 2018, decizia instanței de apel a fost casată total cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Astfel, în decizia instanței de recurs de remitere a cauzei la rejudecare au fost date indicații clare, în privința cărora instanța de apel la o nouă rejudecare urma să se expună și să țină cont, însă contrar acestor indicații, aspectele evidențiate au fost lăsate fără soluționare sau examinate superficial.

În conexiunea celor menționate mai sus, instanța de recurs remarcă faptul că potrivit sentinței, inculpații Cociorvă Andrei și Dubceac Dumitru au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal - *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor săvârșită de două sau mai multe persoane* și în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal - *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, adică vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, însoțită de pierderea stabilă a cel puțin o treime din capacitatea de muncă, săvârșită de două sau mai multe persoane*. De altfel, încadrarea juridică a faptelor incriminate inculpaților de către prima instanță este identică cu cea imputată lui Cociorvă Andrei și Dubceac Dumitru prin rechizitoriu.

Potrivit deciziei atacate cu recurs, judecând apelurile declarate de partea apărării, instanța de apel a ajuns la concluzia admiterii acestora și casând sentința primei instanțe a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cociorvă Andrei și Dubceac Vladimir au fost recunoscuți vinovați în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal și art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiind liberați de răspundere penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Conform practicii judiciare constante, una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată. La întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală, în aceeași consecutivitate.

Partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se: locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

Dacă infracțiunea a fost săvârșită de două sau mai multe persoane prin înțelegere prealabilă sau de un grup organizat, e necesar să fie expuse acțiunile concrete săvârșite de către fiecare inculpat.

Totodată, la adoptarea sentinței în cauzele cu mai multe episoade, e rezonabilă expunerea circumstanțelor infracțiunii constatate, luându-se în considerație cronologia evenimentelor și probele ce susțin concluziile instanței privind vinovăția și aprecierea juridică a faptei, pe fiecare episod sau infracțiune aparte.

În acest caz, după aprecierea probelor și încadrarea juridică a acțiunilor vinovaților pe episoade, instanța, la motivarea sentinței, urmează să argumenteze concluzia generală privind volumul învinuirii dovedite în totul în privința fiecărui inculpat și privind încadrarea juridică a acțiunilor lui.

Având în vedere dezideratele expuse, Colegiul penal atestă că la constatarea faptelor ca fiind dovedite în sarcina inculpaților, instanța de apel nu a respectat aceste prescripții, ori casând sentința în totalitate și ajungând la concluzia reîncadrării acțiunilor inculpaților din prevederile art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal în baza art. 157 Cod penal, instanța nu a descris faptele fiecărui inculpat în parte pentru fiecare infracțiune separat, în contextul în care i-a considerat vinovați și de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Or, instanța de apel descriind fapta de huliganism dovedită în acțiunile ambilor inculpați „...*exprimând o vădită lipsă de respect față de societate în prezența altor persoane, în mod intenționat, conștientizând că se află într-un loc public, manifestând un comportament obraznic, ofensator și batjocoritor, s-au apropiat de Tipa Aurel, necunoscut lor anterior și i-au aplicat mai multe lovituri cu pumnii și picioarele, cauzându-i lui Tipa Aurel dureri fizice și vătămări corporale...*” în continuare instanța de apel constată următoarele „...*Ca consecință a acțiunilor huliganice săvârșite, au cauzat vătămări corporale mai grave, pe care inculpații Cociorvă Andrei și Dubceac Dumitru nu le-au prevăzut, deși puteau și trebuiau să le prevadă: conform raportului de expertiză medico-legală nr. 660/D din 13 martie 2014...*”.

Colegiul penal atestă că aceste constatări ale instanței de apel poartă un caracter contradictoriu, ori deși pe de o parte instanța reține că inculpații Cociorva Andrei și Dubceac Dumitru au săvârșit infracțiunea de huliganism însoțit de aplicarea violenței față de partea vătămată, Tipa Aurel, prin aplicarea în privința acestuia a loviturilor în cap, pe de altă parte instanța de apel conchide că inculpații nu au prevăzut că leziunile corporale provocate vor duce la agravarea sănătății acestuia, devenind gravă, acest temei servind pentru a recalifica fapta inculpaților Cociorva Andrei și Dubceac Dumitru, drept vătămare gravă a stării de sănătate săvârșită din imprudență, conform art. 157 Cod penal.

Având în vedere că această cauză penală se află în a doua rundă a procedurilor de apel, Colegiul penal accentuează că prin decizia anterioară a instanței de recurs ordinar, au fost evidențiate aspectele contradictorii ale motivării reîncadrării acțiunilor inculpaților din prevederile art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal în baza art. 157 Cod penal, însă aceste aspecte au fost trecute cu vederea de către instanța de apel investită cu rejudecarea cauzei în ordine de apel, repetând aceleași erori evidențiate anterior de către instanța superioară.

Sub un alt aspect, Colegiul penal evidențiază că, instanța de apel constatând vinovăția inculpaților în baza art. 157 Cod penal și art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în conținutul deciziei printr-o frază generală s-a limitat la

enumerarea probelor examinate în cadrul instanței de apel și anume „*declarațiile martorilor Tipa Lilia; Tipa Gheorghe; Calimanschi Marcel; Calimanschi Marin; Varzari Anastasia; Simașco Boris; plângerea depusă de Tipa Aurel; certificatul nr. 78598 din 12.10.2013 eliberat de Spitalul de Urgență; raportul de expertiză medico-legală nr. 660/D din 01.04.2014; procesul-verbal de confruntare dintre Tipa Aurel și Dubceac Dumitru; procesul-verbal de confruntare dintre Tipa Aurel și Cociorvă Andrei; procesul-verbal de confruntare dintre martorul Simașco și Dubceac Dumitru*”, însă fără descrierea conținutului acestora și aprecierea lor conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

În continuare urmează a se accentua, că potrivit prevederilor art. 394 Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată, precum și argumentarea motivelor admiterii sau respingerii probelor prezentate atât de învinuire, cât și de apărare.

În orice caz, se supun analizei toate probele examinate în ședință, indiferent de faptul că sunt cuprinse în cauza penală sau au fost prezentate de către părți direct în ședință.

La examinarea cauzei în privința mai multor inculpați sau când inculpatul este acuzat de săvârșirea mai multor infracțiuni, sentința trebuie să conțină analiza probelor privind fiecare capăt de învinuire și în privința fiecărui condamnat.

Este necesar nu numai de a indica numele și prenumele părții vătămate și ale martorilor, prin depozițiile cărora, în opinia instanței, sânt confirmate unele sau alte circumstanțe de fapt, dar și de a expune esența acestor depoziții, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Având în vedere aceste prescripții, Colegiul penal constată că decizia recurată nu conține argumentarea vinovăției inculpaților prin prisma probatoriului anexat la dosar și cercetat în ședința de judecată, așa cum prevede art. 101 Cod de procedură penală, mai întâi fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, iar o asemenea modalitate de motivare a deciziei afectează în primul rând dreptul la un proces echitabil al inculpaților în contextul în care vinovăția acestora a fost constatată în lipsa unei cercetări veritabile a probelor.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, efectul articolului 6 § 1 din Convenție este, inter alia, de a plasa un „tribunal” sub o obligație de a efectua o examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa, având în vedere că Curtea nu este chemată să examineze faptul dacă argumentele sunt întrunite în mod adecvat (*a se vedea Perez c. Franței [GC], nr. 47287/99, § 80, CEDO 2004-I, și Buzescu v. Romania, nr. 61302/00, § 63, 24 mai 2005*).

În cauza *Fomin împotriva Moldovei* (cererea nr. 36755/06) din

11 octombrie 2011, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că este în primul rând rolul instanțelor judecătorești naționale să decidă asupra admisibilității probelor, precum și asupra relevanței și ponderii acestora pentru pronunțarea deciziei judecătorești.

În cauza *Suominen împotriva Finlandei* din 01 iulie 2003, § 37, Înalta Curte a remarcat, că „... rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției (a se vedea și cauza *Hirvisaari.c. Finlandei*, nr. 49684/99, § 30, 27 septembrie 2001).”

Din prisma legislației procesual-penale și jurisprudenței naționale, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor.

Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor. Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera probele, dar și de a expune esența acestor și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Astfel, instanța de recurs menționează că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

De altfel, din conținutul deciziei instanței de apel nu rezultă nici descrierea elementelor constitutive ale infracțiunilor incriminate inculpaților Cociorvă Andrei și Dubceac Vladimir conform art. 157 Cod penal și art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în raport cu modalitatea de operare a făptașilor în timpul săvârșirii infracțiunii, care fiind în stare de ebrietate alcoolică, au acționat prin aplicarea intenționată și consecventă a loviturilor cu picioarele peste cap, care este un organ de importanță vitală pentru om, inclusiv în față.

După cum se menționează în art. 113 Cod penal, prin „încadrarea juridică” a acțiunilor inculpatului se are în vedere determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală, pe când la caz din conținutul deciziei instanței de apel nu se regăsește argumentarea necesității reîncadrării juridice a faptelor inculpaților conform art. 157 Cod

penal, în baza acestor criterii.

Distinct de considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit mai reliefează că soluția instanței de apel de admitere a apelurilor apărării a fost urmată de recunoașterea vinovăției inculpaților Cociorvă Andrei și Dubceac Vladimir în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 157 Cod penal și art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, inculpații fiind liberați de răspundere penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Cu toate acestea, din partea descriptivă a deciziei instanței de apel nu rezultă motivele care au fundamentat concluzia instanței cu privire la intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală prin prisma prevederilor art. art. 16, 60 Cod penal, raportate la infracțiunile incriminate inculpaților.

Mai mult, soluția instanței de apel nu corespunde nici prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 3) și alin. (6) Cod de procedură penală, potrivit căror sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art. 57 și 58 din Codul penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art. 93 din Codul penal sau al expirării termenului de prescripție. La adoptarea sentinței de condamnare cu liberarea de pedeapsă sau, după caz, sentinței de condamnare fără stabilirea pedepsei, instanța argumentează în baza căror temeieri, prevăzute de Codul penal, adoptă sentința dată.

Sub un alt aspect, Colegiul penal lărgit atestă că la materialele cauzei este anexată acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Tipa Aurel prin care ultimul a solicitat încasarea din contul pârâților Cociorvă Andrei și Dubceac Dumitru a sumei de 6102 lei, cu titlu de cheltuieli pentru tratament și îngrijirea părții vătămate; încasarea din contul pârâților în beneficiul reclamantului a sumei de 12000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică calificată, precum și încasarea din contul pârâților Cociorvă Andrei și Dubceac Dumitru în mod solidar a sumei de 1000000 lei, cu titlu de prejudiciu moral (f.d. 210-212, vol.III).

Deși din dispozitivul deciziei recurate se deduce că instanța de apel a soluționat fiecare capăt de cerere din acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată, totuși în motivarea deciziei, instanța de apel nu a desfășurat considerentele care i-au format convingerea că în partea prejudiciului material, acțiunea civilă urmează a fi admisă în principiu, fapt ce contravine și prevederilor art. 394 alin. (5) Cod de procedură penală, potrivit căror partea descriptivă a sentințelor de condamnare sau achitare ori de încetare a procesului penal trebuie să conțină motivele pe care este întemeiată hotărârea instanței cu privire la acțiunea civilă sau la repararea pagubei materiale cauzate de infracțiune.

Totodată, potrivit art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor

cuvenite să hotărască instanța civilă.

Având în vedere aceste prevederi, instanța de recurs menționează că din conținutul deciziei supuse recursului nu rezultă concluzia că instanța de apel, cercetând materialele dosarului, a constatat că suma despăgubirilor solicitate de către partea vătămată ar trebui stabilită exact, iar pentru acest fapt ar fi necesară amânarea cauzei, or, la acțiunea civilă au fost anexate copiile bonurilor de plată pentru serviciile medicale și de îngrijire (f.d. 214-220, vol. III).

Generalizând cele expuse supra, Colegiul constată că în speța discutată și-au găsit confirmare temeiurile pentru recurs prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, „*decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii*”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate toate probele în cumul, la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții corecte, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

Totodată, Colegiul penal lărgit conchide că recursurile declarate de inculpații Cociorva Andrei și Dubceac Dumitru, urmează a fi admise de asemenea din motivul oferirii de către instanța de apel a unei motivări insuficiente asupra argumentelor invocate în apelurile ultimilor, fără a ține cont de practica judiciară constantă și jurisprudența CtEDO la acest capitol, în cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmând să examineze cauza inclusiv și în această parte complet, obiectiv și multilateral, ținând cont de principiul contradictorialității, conform art. 24, 314 Cod de procedură penală, precum și de motivele invocate, în vederea asigurării dreptului lor la un proces echitabil, cu oferirea răspunsurilor asupra tuturor argumentelor părților.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

12. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admit recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, de către partea vătămată Tipa Aurel și de către inculpații Cociorva Andrei și Dubceac Dumitru, se casează total decizia

Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2019, în cauza penală privind-i pe **Cociorvă Andrei xxxxx și Dubceac Dumitru xxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **31 iulie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor